P.V.G.'s

Muktangan English School & Jr. College,

44, Vidyanagari, Parvati, Pune - 411009.

Summative Written Test - I (2025-26)

Standard - VIII

Subject : Marathi — Marks : 50

Date : 08 | 10 | 2025 — Time : 8.00 am to 10.00 am

विभाग १ – गद्य (14)

प्र.१अ) खालील उताऱ्याच्या आधारे दिलेल्या सूचनेनुसार कृती करा.

वैशाख महिन्यातलं ऊन करपवून टाकणारं असायचं. आम्ही गावातली सगळी मुलं नदीच्या डोहात जाऊन पडायचो. अंगात गारवा भरला, की पुन्हा काठावर येऊन बसायचं. काठालगत खूप खडक होते. पाण्याच्या प्रवाहामुळं गुळगुळीत, सपाट झालेले, लांबरूंद पसरलेले. आम्हांला तिथंच आमचा 'कॅनव्हास' सापडला. या भल्या थोरल्या खडकावर मनसोक्त चित्रं काढता येणार होती; पण कशानं काढणार? तोही मार्ग सापडला. आमच्या त्या भागात तांबूस रंगाचा मुरूम असतो. शिवाय पिवळट रंगाचे दगडही सापडतात. ते दगड आपटले, की त्याची पिवळी पिवळी फक्की पडते. अगदी पिठासारखी असते. हवं तसं पाणी घातलं, की पिवळा रंग तयार! मुरूमाचा खडा ओला करून घेतला आणि खडकावर चित्रं रेखाटणं सुरू झालं. काय काढू आणि काय नको असं व्हायचं. गुडघ्यावर टेकून रेष काढण्यात दंग व्हायचो. रेषा काढीत हातभर पुढं सरकल्यावर मागे वळून पाहावं, तर रेषा वाळून लालजर्द झालेल्या असायच्या. आणखी सुरसुरी यायची. तापलेल्या खडकवर टेकून टेकून गुडघ्याची सालटं गेलेली लक्षातच यायची नाहीत. मग उभ्या खडकावर चित्रं काढणं सुरू झालं. काही दिवसांनी वाटायला लागलं, की यात रंग भरावेत; पण ते कुठून आणणार? त्या दिवसांत काटेसावर फुलते, लालभडक होते. तिच्या फुलातले पराग पाण्यात चुरगाळले, की जांभळा रंग मिळतो. शेंदरी नावाच्या वनस्पतीच्या बोंडातल्या बिया भगवा रंग देतात. काही पानांचा हिरवा केला. चुन्याचा पांढरा, कुंकवाचा लाल आणि दगडाचा पिवळा होताच. बांबूची कोवळी काडी घेऊन पुढचं टोक ठेचलं, की त्याचा ब्रश व्हायचा. तहानभूक हरपून आम्ही दगडावरची चित्रं रंगवत बसायचो, नजर जाईल तिथपर्यंत चित्रंच चित्रं. थोड्या दिवसांनी पाऊस यायचा. नदी वाहायला लागायची. आमची चित्रं नदीच्या पोटात गडप व्हायची.

मी जे काही व्यक्तिगत सांगतो आहे, ते एक उदाहरण आहे. निसर्ग किती परीनं आपल्याला देत असतो; ते लक्षात येईल. मला इतकंच म्हणायचं आहे, की साधनं नाहीत म्हणून अडून बसण्याचं कारण नाही. तुमच्या इच्छा तीव्र असतील तर साधनांशिवाय साधना करता येते.

१) आकृती पूर्ण करा. **(१)**

रंग कोणता?
- शेंदरीचा – [ ]
- कुंकवाचा – [ ]

२) एका शब्दात उत्तर लिहा. **(१)**

१) बांबूच्या कोवळ्या काडीपासून तयार व्हायचा – [ ]

२) चित्रं नदीच्या पोटात केव्हा गडप व्हायची – [ ]

३) एका वाक्यात उत्तर लिहा. **(१)**

१) लेखकाला त्याचा कॅनव्हास कुठे सापडला?

४) खालील शब्दांचे समानार्थी शब्द लिहा. **(१)**

१) फूल – २) खडक –

५) खालील शब्दांचे विरुद्धार्थी शब्द लिहा. **(१)**

१) ऊन × २) सुरुवात ×

६) स्वमत– **(२)**

तुमच्या इच्छा तीव्र असतील तर साधनांशिवाय साधना करता येते याबद्दल तुमचे मत लिहा.

ब) खालील उताऱ्याच्या आधारे दिलेल्या सूचनेनुसार कृती करा.

कावळ्या किल्ला तसाच बराच मोठा आहे. तो फोडूनच वरंधा घाटाचा शेवटचा टप्पा तयार केला आहे. श्री वाघजाई मंदिराच्या बरोबर वरच्या भागात डोंगरमाथ्याजवळ नऊ टाक्यांचा समूह आहे. कोणे एके काळी तो कावळ्या किल्ल्याचा एक भाग होता. भजी-वडे-चहाच्या टपऱ्यांच्या बाजूने अवघ्या दहा-पंधरा मिनिटांतच इथं जाऊन पोहोचता येतं. पाण्याला जीवन का म्हणतात? ते इथं आल्यावर कळतं. काळ्याशार पाषाणात खोदलेली पाण्याची ती टाकी कित्येक वर्षे कित्येकांची तहान भागवत असतील कोण जाणे. ओल्या वाटेने परत जाताना अंगावरचे कपडे हमखास रंगतात, कारण पायवाटच तशी रंगिली आहे.

परत एकदा आपण डांबरी रस्त्यावर येतो. उजव्या हाताच्या वळणावर कावळ्या किल्ल्याकडे जाणाऱ्या पायवाटेवर नजर स्थिरावते. बांधीव पायऱ्या पार करून अरूंद पायवाटेने कारवीच्या झाडीतून हृदयाची धडधड वाढवणारा ट्रेक सुरू होतो. वरंधा घाटाच्या उत्तरेला पसरलेल्या डोंगराच्या सोंडेवरून जाताना, डावीकडे खाली वरंधा घाटाचा कोकणात उतरत जाणारा वळणावळणाचा रस्ता दिसतो. इथून पाय सटकला, की थेट समर्थांच्या शिवथरघळीत! तेव्हा जर कोकणात जायचं नसेल, तर देशावरच्या मातीत सावधपणे पावलं टाकत टाकत जायला हवं. डोंगरधारेच्या कड्यावरून

जाणारी अरुंद पायवाट एका सपाटीवर येऊन थांबते. तशी सपाटीही अरुंदच. तिथून पुन्हा एकदा कारवीची झाडी बाजूला करत करत शेवटी एका टेकाडाची उतरण उतरून अखेरची चढाई समोर येते. इथून वरंधा घाटाचं मस्त दर्शन घडतं. डोंगराच्या सोंडेच्या शेवटी जोत्याचे अवशेष आणि ढासळून गेलेल्या बुरुजाचे अवशेष दिसतात.

कोकणातला निसर्ग पाहत काही वेळ इथेच शांत उभं राहायला हवं. निसर्गगीत अनुभवायला हवं. परतीच्या प्रवासात डोळ्यांत साठवलेले ते पावसाचे चार क्षण, अरूंद पायवाटेवरून अनुभवलेला तो थरार, कारवीच्या झाडाचे ते काडकन् मोडणं आणि त्याचा आवाज ऐकून काळजात लख्ख होणं, अन् लगेच त्यातून सावरणं हे सारं सारं काही आठवत राहातं. हसता हसता रडवणारा आणि रडत रडत हसवणारा हा ट्रेक एन्जॉय करायचा असेल तर वरंधा घाटाच्या दिशेने आपल्या गाडीची चाकं वळवायला हवी.

१) आकृतिबंध पूर्ण करा. **(१)**

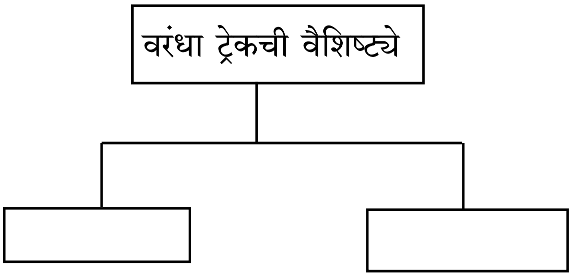

२) समानार्थी शब्द लिहा. **(१)**

१) पाणी –   २) आवाज –

३) डोंगराच्या सोंडेच्या शेवटी आढळणारे अवशेष लिहा. **(१)**

१)   २)

४) खाली दिलेल्या विशेषण आणि विशेष्य यांच्या योग्य जोड्या लिहा. **(२)**

विशेषण	**विशेष्य**
१) घोंघावणारा	पायवाट
२) गरमागरम	पाषाण
३) काळाशार	कांदाभजी
४) अरुंद	वारा

५) स्वमत–

वरंधा **घाटातील निसर्गाचे 'विहंगम दृश्य तुमच्या शब्दांत वर्णन करा.'** **(२)**

विभाग २ – पद्‍य (6)

प्र. २) खालील कविता वाचा व त्यावर आधारित दिलेल्या सूचनेनुसार कृती करा.

आभाळाची अम्ही लेकरे, काळी माती आई
जात वेगळी नाही आम्हा धर्म वेगळा नाही ।।

श्रमगंगेच्या तीरावरती
कष्टकऱ्यांची अमुची वसती
नाव वेगळे नाही आम्हा गाव वेगळा नाही ।।

इमान आम्हा एकच ठावे
घाम गाळुनी काम करावे
मार्ग वेगळा नाही आम्हा स्वर्ग वेगळा नाही ।।

माणुसकीचे अभंग नाते
अम्हीच अमुचे भाग्यविघाते
पंथ वेगळा नाही आम्हा संत वेगळा नाही ।।

कोटि कोटि हे बळकट बाहू
जगन्नाथ-रथ ओढुन नेऊ
आस वेगळी नाही आम्हा ध्यास वेगळा नाही ।।

१) चौकटी पूर्ण करा **(१)**

१) आम्ही लेकरे – [ ]

२) आमची आई – [ ]

२) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. **(२)**

१) कष्टकऱ्यांना कोणते इमान माहिती आहे?

२) कोटी कोटी हातांनी काय ओढून नेणार आहे?

३) कवितेतील ऐक्याचा संदेश देणाऱ्या काव्यपंक्ती लिहा. **(१)**

४) स्वमत – 'आभाळाच्या लेकरांचे मनोगत' तुमच्या शब्दांत लिहा. **(२)**

विभाग ३ – भाषाभ्यास व्याकरण (9)

प्र. ३. १) **खालील वाक्यातील अधोरेखित शब्दांच्या जाती ओळखून लिहा** (२)

१) नेहा आणि चित्रा गावाला गेल्या.

२) झाडावर पक्षी बसले होते.

३) अरेरे! खूपच लागले त्याला

४) मी काल गावाला गेलो होतो.

२) खालील वाक्यांचा प्रकार ओळखा आणि लिहा. (१)

१) हा बगीचा सुंदर आहे.

२) तू कुठे जाणार आहेस?

३) खालील वाक्यात विरामचिन्हांचा योग्य वापर करून वाक्य लिहा. (१)

अरे वा छान चित्र काढले आहेस तू

४) खालील शब्दांचे लिंग बदला. (१)

१) गाय – २) सेवक –

५) खालील शब्दांचे वचन ओळखा. (१)

१) पेन्सिली – २) चित्र –

६) खालील वाक्यातील काळ ओळखा. (१)

१) रमा उद्या शाळेत येणार नाही.

२) मंदिरात माझे लक्ष देवाच्या सुंदर मूर्तिकडे गेले

७) खालीलपैकी कोणत्याही दोन वाक्प्रचारांचा वाक्यात उपयोग करा. (२)

१) तहानभूक हरपणे

२) हिरमोड होणे

३) पोटोबाची पूजा करणे

विभाग ४ – उपयोजित लेखन (21)

१) राज्यस्तरीय पोहण्याच्या स्पर्धेत प्रथम क्रमांक मिळाल्याबद्दल मित्र/मैत्रीण – निखिल / निकिता गोरे १४, बालगंधर्व मार्ग, पुणे यांना मीना / महेश गोडबोले

आदर्श विद्यालय, पुणे, अभिनंदन करणारे पत्र लिहितो / लिहिते.

किंवा

हेमंत / हेमांगी सचदेव, शुक्रवार पेठ, यशोमंगल गुरुकुल सातारा येथून मा. व्यवस्थापक, चेतन ग्रंथभांडार, लक्ष्मीरोड पुणे यांना पुस्तकांच्या मागणीसाठी पत्र लिहितो / लिहिते.

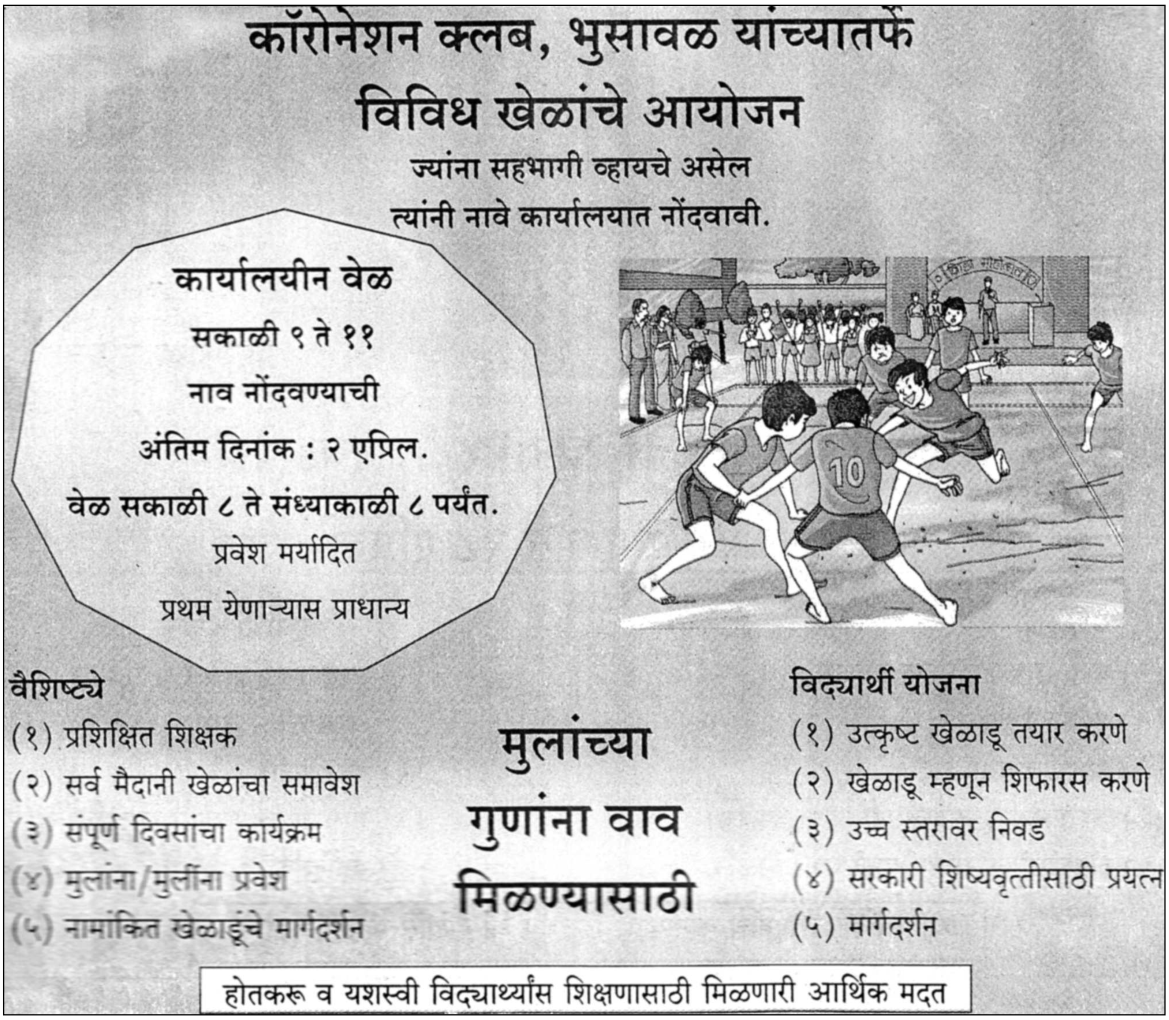

२) खालील जाहिरात पहा व त्याखालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. **(४)**

प्रश्न –

१) वरील जाहिरातीचा विषय लिहा.

२) वरील जाहिरात कोणाद्वारे देण्यात आली आहे.?

३) वरील जाहिरातीतील आलेली कोणतीही दोन वैशिष्ट्ये लिहा.

४) वरील जाहिरात कोणासाठी आहे?

३) ''कलाकल्प'' या संस्थेतर्फे विविध प्रकारच्या बॅग्ज (पिशव्या) तयार करण्याचे वर्ग या विषयावर सूचनाफलक तयार करा. **(४)**

४) खालील बातमी वाचा व त्याखाली दिलेल्या प्रश्नांची उत्तरे लिहा. **(४)**

दिनांक : १८ सप्टेंबर, २०१८

ज्ञानगंगा

हनुमान व्यायामशाळा युवक मंडळ

अहमदनगर जि. अहमदनगर : दरवर्षीप्रमाणे यंदाही १३ सप्टेंबर २०१८ ला गणेश चतुर्थी आहे. त्या निमित्त 'हनुमान व्यायामशाळा युवक मंडळ' यांच्या तर्फे 'गणेशोत्सवाचा' कार्यक्रम १० दिवस साजरा केला जाणार आहे. प्रथेप्रमाणे अनंत चतुर्दशीला गणपती विसर्जन असते.

'गणेशोत्सवानिमित्त' शनिवार दिनांक १७ सप्टेंबरला, दुपारी ४ ते ६ या वेळेत लहान मुलांमुलींसाठी जादूगार मुरारी पांडे यांचे 'जादूचे प्रयोग' मंडळाच्या सभागृहात आयोजित केले होते. या कार्यक्रमाच्या निमित्ताने मंडळाचे ज्येष्ठ कार्यकर्ते श्री. नितिन जोग यांनी जादूगार मुरारी पांडे यांची ओळख करून दिली व व्यायामशाळेच्या उपक्रमाबद्दल उपस्थितांना माहिती दिली.

जादूगार मुरारी पांडे यांनी आपल्या जादूच्या कौशल्याने उपस्थितांचे खूप छान मनोरंजन केले व त्यांना त्याबद्दल माहिती दिली. जादूच्या कौशल्याच्या दुरुपयोग करू नये अशी विनंती केली.

प्रश्न –

१) हनुमान व्यायामशाळा युवक मंडळ यांच्यातर्फे गणेशोत्सवाचा कार्यक्रम किती दिवस साजरा केला जाणार होता?

२) जादूचे प्रयोग कोणासाठी आयोजित केले होते?

३) जादूगार मुरारी पांडे यांची ओळख कोणी करून दिली?

४) सन २०१८ मध्ये गणेश चतुर्थी केव्हा होती?

५) खालीलपैकी कोणत्याही एका विषयावर ७० ते ८० शब्दांत निबंध लिहा. **(५)**

१) माझा आवडता छंद

२) मी पक्षी झालो / झाले तर...

३) माझा आवडता संत

❖❖❖